

Predikan 10 söndagen efter trefaldighet 2023

Luk.9:46-48

Minst och störst

Jag vet inte om du också kände samma sak som jag när du lyssnade till bibeltexterna som vi just har läst; hur hänger de här ihop egentligen? Alltså, finns det något gemensamt här med dagens tema Nådens gåvor? Jag har svårt att se det, utom episteltexten förstås, för den handlar ju om nådegåvorna. Men de andra då, vad har de med nådegåvorna att göra, tänker jag? Ibland är det svårt att pressa in ett tema i söndagarnas texter, och det är nog inte bara vi präster som upplever, utan också vi som ofta sitter i bänken och lyssnar, för det gör också vi präster ibland.

Nu ska jag inte predika om nådens gåvor, i Paulus tappning, idag. Jag säger bara, att vi har alla olika gåvor och personligheter, som alla behövs och alla är viktiga i en församling, på samma sätt som våra begåvningar, yrken och utbildningar är viktiga i familjen och i samhället.

Jag ska istället koncentrera mig på evangeliet idag, det som handlar om vem som är störst och vem som är minst.

Och jag börjar med en saga, som jag tror att vi alla har hört. Det hände sig i ett kungarike, att kejsaren, som var mycket fåfång, fick besök att några mycket speciella vävare. De ville väva kejsarens nya kläder, och kejsarens blev förstås mycket smickrad och var genast med på noterna. Men nu var det så med dessa kläder, som vävarna ville tillverka, att de kunde bara ses av dem som var värda

sitt ämbete. För alla andra var de osynliga. Kejsaren häpnade, med hela sitt hov, men självgod som han var, tänkte han att kör i vind. Och vävarna började väva. I luften förstås, för ingen enda människa i hovet kunde ju se dessa plagg. Men det låtsades ju givetvis ingen om, för vem vill erkänna att man inte är värd sitt ämbete, tänkte de allihop. Och så pågick denna charad både länge och väl. Vävarna arbetade på för fullt, och hovet berömde de vackra tygerna, som de inte kunde se. Slutligen var de nya kläderna färdiga och kejsaren ifördes sin nya, fina stass.

Nu var det dags att visa upp sig, och man kungjorde för allt folket, att kejsaren skulle fara genom staden iförd sina nya kläder, som hade den förunderliga egenskapen att bara de som var värda sitt ämbete kunde se dem. För alla andra var de osynliga.

Och så for kungen gatorna fram i sin vagn, och folket prisade honom för hans nya, vackra kläder, som ingen kunde se.

Men vem vill erkänna att man är en odugling, tänkte man. Men mitt i folkmassan stod ett litet barn. När kejsaren passerade, ryckte gossen i sin mammas klänning, och ropade högt; *Men mamma, han är ju naken!*

Då bröts plötsligt förtrollningen, och det började viskas från den ene till den andre: *Men han är ju naken!*

Slutligen ropade alla, och kejsaren kunde ju inte undgå att höra att bluffen var avslöjad. Han var ju naken, och hur det gick med de narraktiga vävarna förtäljer inte historien, men vi kan ju gissa.

H C Andersens gamla saga är en pricksäker skildring av samma sak som lärjungarna diskuterar med varandra; *vem är störst?*

Hur vi vuxna är så upptagna av oss själva, av prestige, sociala konventioner, ytliga fasader, vad andra tycker och hur vi själva tar oss ut, att vi blir alldeles blinda.

Den ende som vågade säga att kejsaren var naken var ett barn.

Alla de vuxna såg det, men av rädsla för andra och sin egen ställning, spelade de med i spektaklet.

Sagan är ju underhållande och ganska oskyldig, men vi inser ju att i ett samhälle, där det inte bara blir pinsamt att till slut erkänna att man gått på en bluff, utan där bluffen gäller för sanning och den som inte erkänner den sanningen, blir kastad i fängelse eller rentav dödas, där är det inte underhållande längre, utan en fråga om liv och död. Och att det finns sådana samhällen, det vet vi mer än väl. Men för oss måste ju frågan bli, den viktiga frågan; är det alltså barnen som ser sanningen, och inte vi. Är det de små och obetydliga som inte har en tanke på vad andra ska tycka, som är våra förebilder. Ja, så är det, enligt Jesus. Han säger ju till och med när man kommer med barn till honom, som han ska välsigna, att om vi inte blir som barn kommer vi inte in i himmelriket, för himmelriket hör barnen till.

Och här säger han ju att den som tar emot ett barn i hans namn, tar emot honom själv. Den som är minst bland oss, är störst.

Och HC Andersens saga säger ju samma sak. Av barn och dårar får man höra sanningen, säger vi ibland. Och erfarenheten bevisar det. Barn har inget att försvara, de är inte förblindade av prestige och normer. De kan se verkligheten som den är, sanningen som ligger öppen men som vi vuxna gör allt för att dölja.

Det är därför Jesus gör barnen till våra förebilder. Inte därför att de förstår mer eller är klokare än de vuxna, utan därför att de är öppna, oskadade, fördomsfria och fria från alla de falska hänsyn som vi vuxna lär oss att ta.

Barnen står närmare Gud än vi, barnen står närmare det oskadade och friska livet än vi vuxna. De har ännu inte lärt sig att ljuga, ja de kan förstås fantisera och blanda ihop fantasi och verklighet, det vet vi alla som umgåtts med barn, men deras fantasier hindrar dem ändå inte att se verkligheter och sanningar som vi vuxna inte gärna vill se.

Det kan gälla hur vi gör skillnad på människor utifrån hudfärg och ursprung, det kan gälla oro för klimat och framtid där de unga och barnen ser med öppna ögon, det kan gälla hur vi behandlar dem som misslyckats, de utstötta och mobbade. Men framförallt, barnen och de små är medvetna om sitt eget beroende, om sin svaghet och att de behöver hjälp och vägledning, ja förlåtelse och kärlek även när de har gjort fel. Om vi blir som barn, då öppnar sig också vägen till Gud.

Vi behöver se sanningen om oss själva och sanningen om Gud för att kunna ta emot Jesus. Sanningen om oss själva är alltså att vi är barn, också som vuxna, vi behöver kärlek, förlåtelse, förståelse och öppna ögon för verkligheten.

Och sanningen om Gud, att Gud älskar oss och vill att vi ska förbli hans barn, också som vuxna. Därför är den minste stor i Guds rike, som Jesus säger idag. Därför är barnets öppenhet och litenhet viktigare än den vuxnes slutenhet och självgodhet. Det låter självklart, men eftersom till och med

Jesus egna lärjungar var så upptagna om vem som var störst av dem, alltså ställning och egots betydelse inför de andra, så behöver vi också fundera över; vill vi vara barn eller vuxna i Guds rike? Nådegåvan här är alltså att bli som ett barn, och inse att den gåvan behöver vi ta emot. För som vuxna är vi, som sagt, en bra bit ifrån att vara barn. Barnet i kejsarens nya kläder visar vägen; säg sanningen, lev öppet och utan rädsla för vad andra ska tycka. Då är Guds rike nära, och Jesus få en lärjunge som han verkligen har glädje och nytta av.

Amen